

HETV OLKS BELA NG

LIBERAAL VLAAMS TIJDSCHRIFT
WWW.HETVOLKSBELANG.BE

Nr 02 • Februari 2023
Jaargang 144 • maandblad

In dit nummer

EDITORIAAL

Hier spreekt men
Nederlands / 2

LVV

(Ont)groeien voor
het klimaat / 3

LVV-DEBAT

Wat is een goed politicus? / 4

LIBERAS

De frustratie van Mac Leod / 6

KUNST

Het zwart van
Ado Hamelryck / 7

BOEK VAN DE MAAND

'Achille' van
Luckas Vander Taelen / 8

ECONOMIE

Miljardairs aanpakken? / 9

BUITENLAND

Vilein gekonkel van
Marokko / 10

OPINIE

Ook privé levert
kwaliteitszorg! / 12

Gezocht:

Machiavelli!

Drie niet-politici moesten tijdens een boeiend LVV-debat een antwoord geven op de vraag: "wat is een goed politicus?". Niet zo simpel voor buitenstaanders. VRT-journalist Ivan De Vadder geeft langs de zijlijn commentaren en schrijft boeken. Parlementair medewerker van de Europese liberale fractie Vincent Stuer ontwikkelt interessante ideologische theorieën en Fons Van Dyck heeft een leven achter de rug als spindokter van verschillende politieke kleuren. Dan maar even Machiavelli opdiepen? Die had wel een duidelijk antwoord op de vraag. Hij of zij moet visionair zijn, met de samenleving mee veranderen, bruggen bouwen en verbinden, staan voor waarden, resultaten behalen en een goede teamleader zijn. Volgens één van de debaters die zich hierop inspireerde, heeft één man dit vandaag begrepen: Vooruit-voorzitter Conner Rousseau. Benieuwd naar zijn verkiezingsuitslag.

Lees het verslag op blz. 4 en 5. »

voorwoord door Bert Cornelis

Op correcte taal mag geen
toegeving worden gedaan.

Hier spreekt men Nederlands

De VRT werkt aan een herziening van het VRT-Taalcharter. Dat charter zet het taalbeleid van de publieke omroep uiteen en beschrijft de taaleisen waaraan medewerkers moeten voldoen. Volgens de VRT kunnen gelegenhedenpresentatoren met een "lichte regionale tongval" praten. Voor fictie en humoristische programma's mag de tussentaal gebruikt worden.

De realiteit is anders. Zelfs sommige nieuwslezers en presentatoren spreken lang geen behoorlijk en mooi Nederlands meer. Ons mooie Algemeen Nederlands komt in de verdrukking.

Begin de jaren zestig startte professor aan de KU Leuven en Germanist, Joos Florquin, met de razend populaire BRT-serie 'Hier spreekt men Nederlands'. Met Annie van Avermaet en Fons Fraeters gaf Florquin de Vlamingen die 's avonds voor de tv zaten, Nederlandse les, en dit op een bijzonder humoristische en pedagogische wijze. De heerlijke afleveringen zijn nog te bekijken via VrtMax. Zo legt Florquin in een van de uitzendingen uit dat een klank niet zo strak is als een cijfer, dit wil zeggen dat de ene zijn "a" anders klinkt dan die van de andere. "Er is altijd enige speling mogelijk en zelfs toegelaten", zegt hij, "hoewel we natuurlijk naar een ideale standaard 'a' moeten streven". Wel, die speling is deze dagen wel erg groot geworden. Het streven heel klein.

Je kan niet van iedereen verwachten dat hij of zij keurig Nederlands, zonder tongval, spreekt, maar het moet wel het uitgangspunt en het streefdoel blijven om Algemeen Nederlands te spreken. Dit streefdoel is in grote mate verloren gegaan. Meer en meer sluipen ongehinderd en zonder verzet dialecten in de taal van wie in het openbaar moet spreken, van wie het goede voorbeeld moet geven. Ook in de schrijftaal. Jongeren hanteren in de sociale media een taaltje dat zijn broek veegt aan spelregels en spraakkunst. Ik lees af en toe eindverhandelingen van studenten die bol staan van de dt-fouten. Professoren geven signalen over ware "taalbloedbaden" op examens. Worden die spellingsregels in het onderwijs dan niet meer aangeleerd?

Ik heb er niets op tegen dat zangeres Natalia haar sappig Kempisch bovenhaalt. En hoe hebben we niet gelachen met Urbanus van Anus zijn Pajots? Als zo'n dialecttaal verbonden is met de context waarin ze wordt gebruikt, vormt dat geen probleem. De grens van de tussentaal kan gemakkelijk op entertainment, fictie en humoristische programma's getrokken worden. Het zou erg zijn mocht Philippe Geubels zijn show opvoeren in het mooi Nederlands. Alhoewel.

En dan komen we dus bij Tom Waes terecht. In die optiek is zijn taal in het voor het overige knap gemaakte 'Het Verhaal van Vlaanderen' compleet misplaatst. En dan spreek ik nog

niet over het gevloek doorheen zijn dieventaaltje. Ik weet niet wat de Vlaamse regering beziel heeft om de belastingbetaler met zo'n draak van een presentatie op te zadelen. Met alle respect voor Waes als acteur, dit had niet mogen gebeuren. Overigens heeft hij 'er nog eens goed mogen mee rammelen', tijdens de uitreiking van één van de muziekprijzen, de Mia's. Alle verdedigers van ons mooi Nederlands werden daar in één ruk belachelijk gemaakt. Op kosten van diezelfde belastingbetaler.

Dus, beste VRT, in plaats van uw Taalcharter te versoepelen, zou ik het nog strenger maken. En waarom begint u niet opnieuw met 'Hier spreekt men Nederlands' om het respect voor onze taal bij de kijker wat aan te scherpen? En ja, laten we daarmee eens ingaan tegen die zogenaamde 'maatschappelijke realiteit' waarin ons Nederlands meer en meer verloedert. Laten we daar vooral niet aan toegeven. Ook de VRT niet. De publieke omroep moet een lichtend taalbak voor de Vlaming blijven, een referentiepunt en een bewaker van het correct Nederlands. Op correcte taal mag geen toegeving worden gedaan.

door Thibault Viaene,
voorzitter LVV

(Ont)groeien voor het klimaat?

Er heerst een tweespalt binnen de groene beweging. De proponenten van de 'degrowth'-theorie menen dat klimaatverandering slechts te kenteren valt door afscheid te nemen van onze fixatie op economische groei. De aanhangers van het 'ecomodernisme' menen dan weer dat economische groei een voorwaarde is om een klimaatramp af te wenden. Wij pleiten voor het beste van twee werelden.

Vorige maand werd Géraldine Thiry, een Brusselse economieprofessor met Ecolo-signatuur, door de federale regering benoemd in het directiecomité van de Nationale Bank van België. Dit beroerde de gemoederen danig. De regentraad van de Nationale Bank had zich immers tegen die beslissing gekeerd. Deze Ecolo-benoeming zou de onafhankelijkheid van de instelling op de helling zetten.

Speeltuin

Dat de participatie van de Nationale Bank is binnengesijpeld, is geen nieuws. De instelling is al lang een speeltuin voor politieke partijen. Wat de benoeming echter wel bijzonder maakt, is dat met Thiry voor het eerst een openlijke adept van de "degrowth"-theorie tot de hoogste regionen van de bank doorstoot.

De term 'degrowth' wordt liefst 28 keer vermeld in het jongste rapport van de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC). Degrowth-economisten menen dat economische groei onze planeet verwoest. De grimmige klimaat situatie kan in hun ogen enkel opgelost worden indien we de CO₂-uitstoot en het overmatige energie- en grondstoffengebruik radicaal terugschroeven. Dit om de economie terug in balans met de natuur te brengen en een meer rechtvaardige, egalitaire en menselijke samenleving te creëren. Degrowth wil de focus verleggen van de maximalisatie van het BBP naar de maximalisatie van duurzaamheid en hernieuwbare energie.

Zoals degrowthers terecht betogen, gaat overconsumptie vaak ten koste van onze planeet. De niet-aflattende koopdrang voor spullen die zelden uitblinken in robuustheid heeft een aanzienlijke impact op klimaat en milieu. Hebben we werkelijk om de 18 maand een nieuwe smartphone nodig? Moeten we serieus elke soldenperiode een nieuwe garderobe met meer van hetzelfde aanschaffen? Een samenleving die georiënteerd is op materialisme, instant-bevrediging en wegwerpbaarheid, waar alle spullen in één muisklik beschikbaar zijn, is weinig duurzaam.

Jason Hickel, één van de uithangborden van de degrowth-beweging en economisch antropoloog aan de London School of Economics, pleitte er bijvoorbeeld voor om fabrikanten langere garantietermijnen op te leggen zodat we opnieuw producten zouden krijgen met een langere levensduur. Zulke quick wins kunnen verspilling tegengaan en het belang van gematigdheid in consumptiepatronen aanmoedigen.

Toch lijkt degrowth politiek weinig levensvatbaar. Het is een programma dat moeilijk electorale potten zal breken. Politici die burgers vragen om minder te consumeren, zullen niet op applaus onthaald worden. Tevens is de vaak belerende en apocalyptische toon die degrowthers hanteren een afschrikkende factor. De volledige architectuur van onze economie herschikken zou ook een enorme toename aan overheidsingrijpen vereisen. In België, dat al gebukt gaat onder een enorm overheidsbeslag en bureaucratie, lijkt dit wenselijk noch realistisch.

Ecomodernisme

Degrowth botst vaak met die andere stroming binnen de groene beweging, het ecomodernisme, wiens aanhangers pleiten voor "groene groei". Centraal staat het geloof dat economische groei, technologische innovaties en menselijkvernuft de sleutels zijn tot een ecologisch duurzame toekomst. Emissiereducerende technologieën

zoals koolstofafvang en -opslag kunnen in hun ogen de CO₂-uitstoot tegengaan. Omgekeerde osmose, een waterzuiveringssysteem op basis van membraanfiltratie, kan op haar beurt massale schaal zuiver water produceren. Ook worden kleine modulaire reactoren (SMR's) als de kernenergie van de toekomst gezien. SMR's kunnen op een efficiënte manier op grote schaal koolstof-arme elektriciteit produceren. Drone-gestuurde precisielandbouw kan dan weer onder- en overbemesting voorkomen en zorgen voor efficiëntere gewasproductie. Ten slotte schermen veel ecomodernisten met onderzoeken die aantonen dat veel landen economisch groeien, terwijl ze het verbruik van fossiele brandstoffen kunnen stabiliseren of zelfs reduceren.

Toch zullen we ergens een middenweg moeten vinden. Degrowthers nemen terecht overconsumptie en het overmatig gebruik van fossiele brandstoffen op te korrel. Het BBP doen krimpen en burgers manu militari een radicaal andere levenswijze opleggen, zijn geen valabele alternatieven. Een economie die niet groeit, is een economie die ter plaatse blijft trappelen en innovatie fnuikt. Slimme technologieën die ons toestaan natuurlijke bronnen efficiënter te gebruiken en CO₂-uitstoot te verminderen, zijn daarentegen broodnodig.

Over één ding moeten zowel degrowthers als ecomodernisten het eens zijn: willen we de ergste effecten van de klimaatverandering afwenden, dan moeten CO₂-emmissies tegen ten laatste 2030 met 45% naar beneden. Het klimaatvraagstuk oplossen wordt dus titaanwerk. Zowel duurzaamheid als economische groei spelen daar een sleutelrol in. Vereist is dat de ideologische starheid langs beide zijden van het debat achterwege blijft. Laten we hopen dat ook een belangrijke instelling als de Nationale Bank van België boven dat ideologische gewoel kan blijven.

Wat is een goed politicus?

Wie een pasklaar antwoord op deze vraag wil krijgen, kan het leven en werk van Machiavelli bestuderen. Wie Machiavelli's inzichten uit de 15de eeuw met dagelijkse voorbeelden wil staven kan dan weer de nieuwe pennenvrucht van Ivan De Vadder raadplegen: "Wanhoop in de Wetstraat".

door Pieter-Jan
Van De Weghe

De VRT-journalist die wekelijks politiek prominente figuren op de pijnbank legt werd op zijn beurt aan de tand gevoeld door het Liberaal Vlaams Verbond. We brachten hem samen, in het gezellige Muntpuntcafé te Brussel, met Vincent Stuer en Fons Van Dyck. LVV-politiek secretaris Pieter Coene leidde alles als moderator in goede banen.

Vincent Stuer is al jaren gepokt en gemazeld binnen de liberale zuil. Hij was onder meer woordvoerder van De Gucht en Barosso, werkte voor het Nederlandse D66 en verdient heden zijn brood in de Europese liberale fractie. Hij schreef onlangs eveneens een liberaal manifest: een edele poging om de liberale partij te reanimeren, maar voorlopig blijft die shocktherapie uit.

Fons Van Dyck is op zijn beurt dan weer de bedenker van de slogan "de hardwerkende Vlaming". Als hij een epitheton toevoegt blijft het dus hangen. Hij werkt voor het prestigieuze Think-BBDO en is gastprofessor aan de VUB.

“Een laag middenveld met twee grote extreme torens.”

Ivan De Vadder gaf aan dat "de kloof" het levenslicht zag rond 1991, toen het begrip politiek in de markt werd gezet. Het geeft een soort wantrouwen aan van de burger in de politiek, maar ook daarbuiten. De kloof is geen alleenstaand probleem van de politiek, maar ook van de media, het onderwijs, de instituties enz...

Hij visualiseerde dit met cijfers die meer zeggen dan eender welke uiteenzetting: de centristpartijen haalden in 1999 nog zo'n 65% van de stemmen, vandaag volgens de peilingen slechts 35%. De staatsdragende cen-

trumpartijen kwijnen weg en proberen enkel elkaar de loef af te steken. Het is de waanzin van de minimale verschillen.

Vincent Stuer ziet die bewuste kloof tussen burger en politiek niet enkel in de output en het beleid, maar ook in de representatie. Waarbij je beleid makkelijk kan aansturen, maar representatie niet. Indien men de politiek ten goede wil vernieuwen is een degelijke ideologische discussie nodig, en dat gebeurt niet meer. Of te weinig. Het ligt eraan hoe cynisch je naar het politieke speelveld kijkt.

Stuer ziet vandaag een oververantwoordelijkheid van een steeds uitdijende overheid. Een overheid kan nooit elk probleem oplossen, maar geeft de burger wel die indruk.

Van Dyck gaf op zijn beurt aan dat de liberale partij (Open Vld) het boetekleed niet per se (of alleen) moet aantrekken, ofschoon ze wel dezelfde fouten maken. Het probleem van de kloof beperkt zich allerminst tot België.

Nieuwe breuklijnen, nieuwe problemen

Volgens Van Dyck kent onze samenleving twee nieuwe breuklijnen: open versus gesloten samenleving; vertrouwen in het systeem tegenover wantrouwen in het systeem.

Hij ziet daarvoor vele symptomen: van de Franse president Macron, die buiten het partijpolitieke carcan zich inwerkt in het systeem, tot de bestormers van het Capitool die een autocratisch leiderschap aanhangen.

De Vadder bracht als eerste het "buzzword" van de avond te berde: de participatie. We leven in een crisis van het parlementarisme. Het parlement is niet meer de bakermat van de democratie.

Dat is merkbaar duidelijk als een minister zelf aangeeft dat er een parlementaire onderzoekscommissie moet worden ingesteld, maar zie je volgens De Vadder ook in het 'wegvluchten' van parlementsleden naar andere functies: Soors, Bertels, Van Peel, Van Langenhove.. De lijst wordt ellenlang. Maatschappelijk engagement binnen de partijpolitiek brengt steeds minder op.

Stuer voegt de term "gamification" van de samenleving eraan toe. Alles moet een computerspel zijn. De maatschappij verandert razendsnel en enkel de politiek blijft achter. Politiek is log, traag, top down en frustrerend. Hoegenaamd niet aantrekkelijk voor een erg verweerde kiezer.

Kenmerken

Terug naar Machiavelli? Dat zou perfect kunnen, maar ook Van Dyck weidde er een doctoraat aan. Sommige systemen bestaan eeuwenlang en kunnen zichzelf heruitvinden. Uit die boutade boetseerde hij vier kenmerken van een goed politicus: de mens verandert, dus moet de politicus eveneens veranderen. Dit kenmerkt de visionaire politicus; een goed politicus moet bruggen kunnen bouwen en verbinden in een sterk polariserende wereld; wees de huisideoloog en sta voor waarden; behaal resultaten, wees een manager.

Een enigszins logische opsomming, maar niet iedereen heeft uiteraard de capaciteiten van Nelson Mandela of Barack Obama. Dus pleit Van Dyck voor een sterk team zoals het 'wonderbureau van de CVP' of 'de teletubbies' van de socialisten. Zelfs 'The Beatles' werden als metafoor in het strijdgewoel gedropt. En zeg nu zelf: wie wil er niet Jo Vandeuren of Patrick Dewael John Lennon-gewijs de wereldvrede zien verdedigen in zijn slaapkamer. Het werken in een "team" werd wel sterk gecounterd door De Vadder: "Steve Stevaert nam uiteindelijk ook de macht in handen."

Dat teamverband bracht Stuer tot een volgende mogelijke oplossing om het parlement in ere te herstellen en de participatie in te dammen. Maak van de partijvoorzitter een uitvoerende CEO en versterk de macht van de fractievoorzitters uit het Federale- en Vlaamse parlement voor dagelijkse politieke discussies.

Hij versterkte zijn stelling met de 'Verhofstadt-idee-fixe'. De partijvoorzitters post-Verhofstadt leidden Open Vld op dezelfde manier als hun illustere voorhanger, maar het ontbrak hen aan de kwaliteiten om zowel als bruggenbouwer, ideoloog, manager en visionair te fungeren. Stuer staat eveneens voor een Crombez-scenario: trek een streep door het personeel. Een politieke partij kan enkel vervellen door nieuwe mensen kansen te geven.

Een mandaat is geen beroep, en vice-versa

Waar volgens De Vadder te weinig debat over gevoerd wordt, is de deontologie en de ethiek. Een deugdelijke ethiek brengt volgens de journalist meer op dan veranderingen in politieke structuren.

Één van de discussies die hij naar voor bracht is het verschil tussen een mandaat en een beroep. Een mandaat staat ten dienste van de samenleving, een beroep veel minder. Moeten we dus af van de carriëristen die hun

leven lang kunnen wegdommelen in de pluizen zetels van het parlement?

Stuer zag ook op dit vlak duidelijke verschillen met onze noorderburen, waar volgens hem een andere cultuur heerst. Na twee termijnen zwaaien veel politici af of stromen door naar een uitvoerend mandaat. Parlementair blijft men er maar voor even.

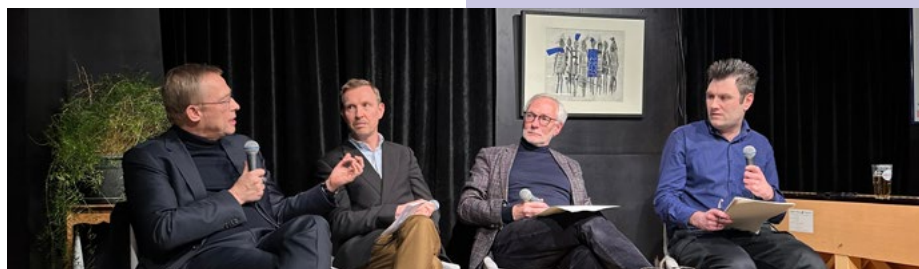
Hij gaf het voorbeeld van Wouter Beke die de CD&V geen verkiezingsoverwinning kon schenken en zichzelf beloofde met een ministerpost. Toen hij ook daar, in het bijzijn van vrouw en kinderen, moest afzwaaien, beloofde hij zichzelf met een zitje in het parlement. Dit staat haaks op hoe de maatschappij werkt en het wekt duidelijk wrevel op.

Wat met de kiezer?

Politiek is emotie. Een politiek brein is emotioneel en niet rationeel. De Vadder haalt daarvoor graag 'de stemtest' aan. Hij legt de verantwoordelijkheid van de malaise van de politiek daarom ook deels bij de burger zelf. Hoe gezwind sprong Herman De Croo op z'n gezegende leeftijd niet van zijn lijstduwersplaats naar het parlement? Ook dat stemt tot nadenken.

Fons Van Dyck bracht aan dat de kiezer inhoudelijk saai is, en standvastig in het centrum vertoeft. Waarom kwijnen de centrumpartijen dan weg en floreren de extreme partijen steeds meer? Op die vraag geeft bovenstaande hopelijk wat meer antwoord.

Hij gaf wel nog één duidelijke tip aan die zieltogende centrumpartijen: wees radicaal in het centrum. Omarm nieuwe media met de eigen waarden van de verlichting. Die boodschap heeft Vooruitvoorzitter Conner Rousseau volgens Van Dyck perfect begrepen. En daarmee eindigen we dit artikel met de politicus die meer werd vernoemd dan wie ook in dit debat. Benieuwd of dit zijn weerslag zal kennen in de eerstvolgende verkiezingsuitslagen.

door Peter Laroy,
directeur Liberas

De frustratie van Mac Leod

De Gentse liberale en Vlaamsgezinde hoogleraar biologie Julius Mac Leod (1857-1919) plaatste op het einde van de 19de eeuw zijn schouders onder de strijd voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit.

Tien jaar later zei hij de Vlaamse beweging toch enigszins verbitterd vaarwel. Liberas vond in 2022 enkele interessante brieven van Mac Leod in een persoonsarchief in Melbourne (Australië). De teksten leggen Mac Leods frustraties bloot en illustreren duidelijk hoe hij reeds in de zomer van 1905 mentaal afscheid nam.

Verdeeldheid

In mei 1897 verscheen de brochure 'Verslag van de commissie belast met het onderzoeken van de wenschelijkheid van het inrichten eener Nederlandsche Hoogeschool in Vlaamsch België'. Het was het eindrapport van de Eerste Hogeschoolcommissie, waarvan Max Rooses voorzitter en Julius Mac Leod secretaris was. De publicatie bevatte een voorstel om aan de universiteit in Gent academisch onderwijs in het Nederlands aan te bieden. Het leefde verder als het zogenaamde 'stelsel Mac Leod' en werkte trapsgewijs: de professoren in dienst van de Gentse universiteit kregen het verzoek, zonder verplichting, om in het Nederlands les te geven, nieuwe lesgevers dienden meteen bij hun benoeming in het Nederlands les te geven en uitzonderingen waren enkel mogelijk voor vakken zoals Romaanse taal- en letterkunde.

Mac Leod rekende voor de realisatie van zijn ideeën op de steun van de Vlaamsgezinde vleugel van de liberale partij. Die was echter nog steeds in de minderheid. De Franstaligen

hadden het voor het zeggen, stuurden aan op verzet en veroorzaakten zo tweedracht in de rangen. Een van de belangrijkste figuren die in het verzet ging was de Gentse hoogleraar Paul Fredericq (nota bene een neef van Mac Leod). Dit eigenste blad, Het Volksbelang, fungeerde als spreekbuis van de oppositie tegen Mac Leod. Bij het studentenpubliek bleven de ideeën van de hoogleraar biologie

Julius Mac Leod in 'Gentsche Studenten Almanak uitgegeven door het taalminnend studentengenootschap 't Zal wel Gaan 1890' (Liberas).

lange tijd populair. Mac Leod putte er moed uit. De debatten die hij hield met zijn tegenstanders uit eigen rangen leidden evenwel tot vermoeidheid. Eind 1903 plaatste ingenieur Lodewijk De Raet een nieuw voorstel op de agenda. Het betekende het begin van de zogenaamde 'strijd der stelsels' maar vooral ook het einde voor de eens zo populaire Mac Leod.

Advies voor de toekomst

Een interessante aanvulling op dit verhaal vormt een brief die vorig jaar opdook in correspondentie tussen Mac Leod en de toen recent afgestudeerde neerlandicus Augustin Lodewyckx. In dit schrijven, gedateerd augustus 1905, komt de frustratie van Mac Leod volop naar boven. Historici situeren Mac Leods capitulatie meestal begin 1906. Deze brief bevestigt een eerdere indicatie dat het proces reeds enkele maanden voordien in gang was gezet.

Lodewyckx, ontvanger van de brief, stond op dat ogenblik aan het begin van een veelbelovende academische carrière en gaf les in Zuid-Afrika. De tekst liet niets aan verbeelding over. 'Ik walg ervan en bemoei mij met niets meer', zo schreef Mac Leod. Hij haalde scherp uit naar de verdeeldheid van de liberale Vlaamsgezinden. Tussen de lijnen was de verbittering te voelen. Voor hem hoefde het allemaal niet meer. Aan zijn pupil Lodewyckx gaf hij de goede raad om zich met alle deze intriges niet te moeien. Het ware beter een weg te zoeken in het buitenland, zo adviseerde hij. Lodewyckx nam de raad geheel ter harte en bouwde in Australië een mooie academische carrière uit. Mac Leod concentreerde zich de daaropvolgende jaren tot aan zijn overlijden in 1919 verder op zijn wetenschappelijke carrière. Zijn verdienste in de strijd voor de vernederlandsing van de universiteit in Gent (uiteindelijk pas gerealiseerd in 1930) werd na zijn overlijden wel door vriend en vijand erkend.

Meer hierover in de bijdrage Julius Mac Leod en de vernederlandsing van de Gentse universiteit op www.liberasstories.eu.

Uit een brief van Vincent van Gogh aan Theo van Gogh (1885): '(...) Rembrandt en Hals gebruikten ze geen zwart? En Velasquez??? Niet alleen één, maar zeven en twintig zwarten verzeker ik u (...)'

Het zwart van

Ado Hamelryck

We mogen ervan uitgaan dat Van Gogh het getal zevenentwintig in zijn brief bezigt als symbool voor ontelbaar. Het mag dan ook niet verbazen dat het zwart vele kunstenaars intrigeert. Zo ook de Genkse kunstenaar Ado Hamelryck (°1941) die nagenoeg zijn volledige artistieke loopbaan

het zwart in een verbluffende vormelijke verscheidenheid. Zijn onstuitbare artistieke gedrevenheid krijgt gestalte in een schriftuur, een 'écriture automatique', die zich laat lezen als een cryptische zoektocht naar het zwartste zwart. Of zoals Katelijne Olaerts, klavecijniste, docente en jarenlange huisvriendin van de familie Hamelryck het kernachtig uitdrukt: 'Een zoektocht naar het alles of het niets: de vierde dimensie.'

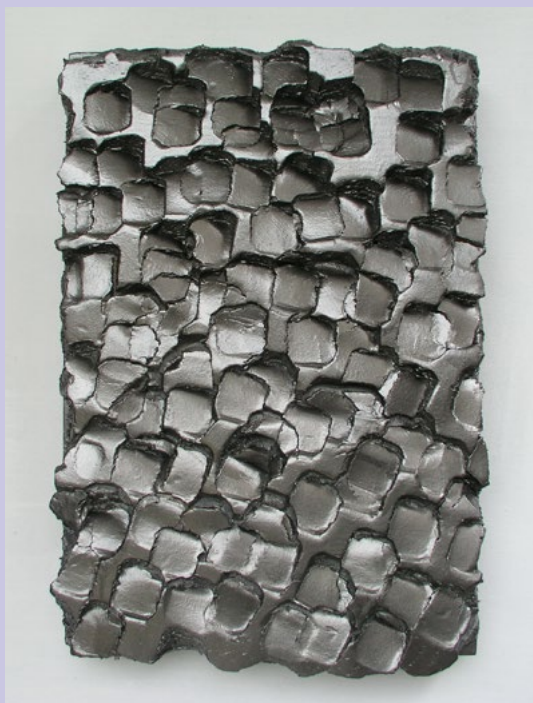
Naar aanleiding van de 80ste verjaardag van Ado Hamelryck nam diezelfde Katelijne Olaerts het initiatief om een deel van het omvangrijke oeuvre van de kunstenaar in een bijzondere vorm aan het publiek te tonen. Voor deze gelegenheid nodigde zij componist, docent en coördinator compositie aan LUCA School of Arts campus Lemmens, Pieter Schuermans (°1970) uit om muzikaal in dialoog te gaan met het werk van Hamelryck. Pieter Schuermans laat zich inspireren door het zwartste zwart, de rijkdom aan textuur en tonen, het repetitieve karakter, het mysterieuze en tegelijkertijd de schoonheid van het zwart als kleur bij Hamelryck. Het resultaat is een unieke compositie voor viool, cello en electronics waarmee Schuermans de mystieke signatuur van Hamelryck muzikaal trefend hertaalt. De artistieke samenspraak tussen Hamelryck en Schuermans culmineert in een indringend, haast meditatief transdisciplinair project waarin beeld en muziek een perfect organisch evenwicht bereiken.

Première

Deze performance ging in première in november 2022 in Z33 Hasselt en C-Mine Genk, live uitgevoerd door de jonge virtuozen Nicolas Dupont (viool) en Ari Evan (cello) onder leiding van Pieter Schuermans (electronics), en wordt herhaald op 16 februari in de locatie van 'De Voordenkers' Mathieu Gijbels te Oudsbergen ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Pasfoundation.

De tentoonstelling waarbij Schuermans' vooraf opgenomen 15 minuten durende compositie in een 'loop' afgespeeld wordt, kan opnieuw bezocht worden najaar 2023 in CC MUZE Heusden-Zolder. Zie ook op:

You tube

wijdt aan het exploreren van het zwart. Zijn schilderijen, reliëfs, tekeningen, boeken zijn zwart.

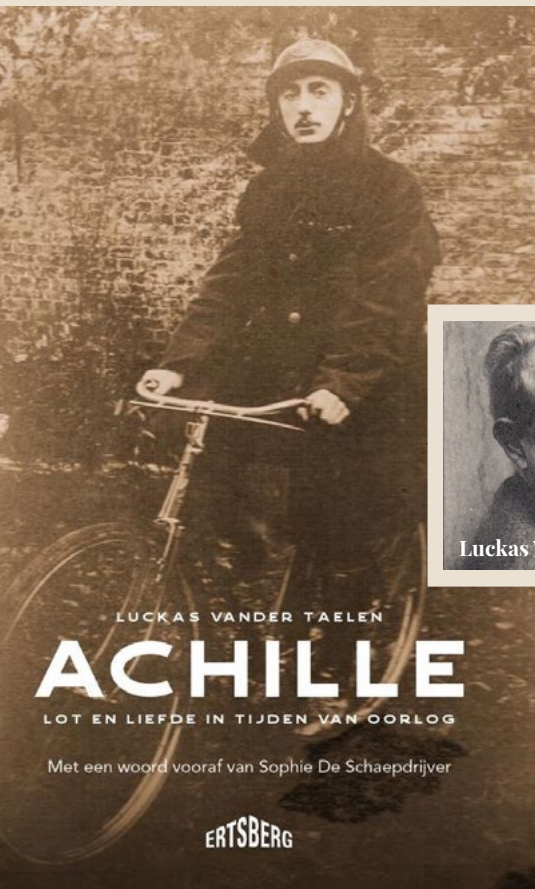
Ado Hamelryck studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten te Brussel en aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen. Als docent aan de LUCA School of Arts in Genk speelde hij een belangrijke rol in de evolutie van de hedendaagse kunst in Limburg. Hamelryck over zijn bewuste keuze voor zwarte monochromie: 'Het zwart is het begin van alles, de bron van creatie. Het is het startpunt. Mijn werk is dan ook nooit absoluut zwart, ik maak gebruik van deze kleur om met lichtinval en weerkaatsing te werken en zo dynamiek in mijn werk te brengen.'

Verscheidenheid

Aldus confronteert Ado Hamelryck ons met de haast oneindige tinten en varianten van

door Jaak Gregoor,
dirigent

De oorlog als lotgenoot

Lukas Vander Taelen.

Historicus en journalist Lukas Vander Taelen is in zijn familiegeschiedenis gedoken en dat leverde het boek 'Achille' op. Achille is de grootvader van Lukas. Met zijn nagelaten brieven als soldaat in de Eerste Wereldoorlog in de hand doorkruiste Vander Taelen de Westhoek, op zoek naar de plaatsen waar zijn 'pépé' verbleef en de vreselijke Grote Oorlog overleefde. Een boek dat nog maar eens bewijst dat een oorlog vooral als een lotgenoot van de mensen is.

Hector schreef. Deze verbleef tijdens de oorlog in het Engelse Leeds. Hector schrijft de brieven van zijn broer aan het front over in een schriftje en zo konden ze bewaard blijven. De auteur kreeg later de brieven in handen via een neef. De brieven die Hector terugschreef, zijn helaas niet bewaard.

Het verhaal begint als Achille zich aanmeldt als oorlogsvrijwilliger. Zijn twee jaar oudere broer is dan al in dienst en verdedigt in 1914 de Antwerpse forten. Hij wordt daarna afgekeurd en trekt naar Engeland. Achille vertrekt dan met enkele andere vrienden uit Aalst naar de oorlog.

Het boek is opgebouwd rond de brieven van Achilles. Vander Taelen citeert er uit en laat ze al fietsend in de Westhoek herleven. Daarin probeert hij op een haast mysterische wijze heel dicht bij zijn opa te komen. Hij ontwaart soms zelfs figuren onderweg die er helemaal niet blijken te zijn. Tussen deze citaten en beschrijvingen van de fietstocht door, krijgen we een brok oorlogsgeschiedenis mee. Innemend zijn de eigen herinneringen als jongeling van de gesprekken die hij nog met zijn grootvader voerde. Lukas was 14 toen Achille in 1972 stierf. Hoe een oorlog mensenlevens kan bepalen en sturen, verneemen we als Achille bij een bezoek aan zijn broer in Engeland zijn toekomstige vrouw, en de grootmoeder van Lukas, leert kennen. De auteur vermeldt dan ook geregeld dat hij er nooit zou zijn geweest mocht die oorlog niet zijn uitgebroken.

'Achille' is ook een boek dat de oorlog opnieuw in al zijn gruwelen weergeeft. Zo is Achille in het dorpje Reninge getuige van een vreselijk schouwspel. De Duitsers hebben de kerk in brand geschoten. De obussen vernielen niet alleen de kerk, maar woelen het kerkhof rond de kerk volledig dooreen. "Lijken die er reeds jaren lagen te rusten zijn langs alle kanten tot op de dorpsplaats gesmeten." Achille ziet later in zijn nachtmerries die dode mensen nog voor zijn ogen.

Chocolade

Achille heeft genoeg van die slachtingen en hij vraagt zijn overplaatsing van de infanterie naar de artillerie. Maar ook daar stopt de oorlog niet en leeft hij elke dag in het hels lawaai van de kanonnen. Achille overleeft de bombardementen van mei 1916 maar moet gewond naar een hospitaal in De Panne. Daar krijgt hij decoraties van Koning Albert 1, zijn ridder-koning waar hij zo naar op kijkt. Ook koningin Elisabeth schudt hem de hand. Achille krijgt chocolade en sigaretten.

Ook na de oorlog houdt het oorlogsgleed in de familie niet op. Bij het uitbreken van WOII vlucht Achille met vrouw en kinderen uit Aalst. Hun vlucht kent een tragisch verloop: hun oudste dochter Jeanne, die aan astma lijdt, wordt onderweg zieker en sterft bij de terugkomst naar Aalst. Achille heeft de dood van zijn dochter nooit verwerkt.

Lukas Vander Taelen, Achille. Lot en Liefde in tijden van oorlog, Ertzberg, Kapellen, 2022, 138 blz., 22,96 euro.

door Bert Cornelis,
historicus

Lukas is niet aan zijn proefstuk over oorlogsgeschiedenis toe. De gewezen euro-parlementariër voor Groen, de journalist-columnist en reportagemaker, de presentator van een respectabel praatprogramma op de Brusselse tv-zender Bruzz, leverde voor VTM in 1991 een vijfdelige documentaire af met interviews met de laatste getuigen van de concentratiekampen. De reeks kreeg een vervolg in het boek 'De laatste getuigen' dat Lukas samen met Dirk Verhofstadt, de producer van de tv-reeks, schreef (Houtekiet, 2011).

Egodocument

In zijn recentste boek 'Achille. Lot en liefde in tijden van oorlog', duikt Vander Taelen in de eigen familiegeschiedenis. Achille Gheys was de grootvader van Lukas. WOI heeft ontzaglijk veel egodocumenten voortgebracht, zo wijst historica Sophie De Schaepdrijver er ons nog eens op in haar inleiding tot het boek dat gebaseerd is op brieven die Achille vanuit de loopgraven in de Westhoek aan zijn broer

Moeten we de miljardairs aanpakken?

door Mark Bienstman,
mbienstman@hotmail.com

Zoals altijd in zo'n gevoelig debat, zijn er verschillende opinies. Sommigen beweren dat we daar helemaal niets moeten aan doen, want het zijn precies die miljardairs door het feit dat ze zo rijk zijn, hebben zij ook zoveel toegevoegde waarde, en dus rijkdom, voor de hele mensheid gecreëerd. Dus, we moeten hen dankbaar zijn voor zoveel creativiteit, inzet en ondernemingszin. We moeten vooral deze 'motor' van rijkdom en welvaart koesteren, en dus liefst zo weinig mogelijk, dus ook geen belastingen, in de weg leggen. In diezelfde strekking zijn er (vooral miljardairs) die beweren dat zij hun geld maatschappelijk veel relevanter kunnen investeren en/of beleggen. Als hun geld (via een of andere belasting) bij de overheid zou terechtkomen, zou dat geld veel minder (of zelfs helemaal niet) efficiënt en effectief worden besteed (zie de argumenten van de Couckes, Duchatelets, van deze wereld. Alsof de investering van Coucke in RSCA zo'n succes is).

Elk jaar, naar aanleiding van het World Economic Forum in Davos, publiceert OXFAM een studie over de wereldwijde inkomensongelijkheid. En het is geen verrassing: elk jaar neemt die ongelijkheid blijkbaar verder toe. De vraag is dan: "Wat kunnen we daaraan doen?"

Weg belasten?

Aan het andere eind van het spectrum, vinden we dan de pleidooien om (boven een bepaald 'redelijk' plafond) al die vermogens en rijkdom voor 100% weg te belasten. De huidige concentratie van financiële rijkdom, leidt immers ook tot een (te grote) concentratie van politieke macht, waardoor een systeem dat (enkele) miljardairs genereert, zijn eigen voortbestaan bestendigt. Dus dat mechanisme moeten we breken.

Niet te verwonderen, er is ook een 'middenstroom'. Veel van wat deze miljardairs tot stand hebben gebracht, is niet enkel en alleen hun verdienste: zij hebben een beroep kunnen doen op (hoog)geschoolde medewerkers die konden studeren op kosten van de belastingbetaler; ze konden gebruik maken van publieke door de belastingbetaler gefinancierde infrastructuur (wegen – luchthavens – zeehavens -...) om hun grondstoffen en afgewerkte producten te verplaatsen – het gerechtelijk- en veiligheidsapparaat laat toe dat zij correct en veilig hun activiteiten kunnen ontplooiën – 50% van hun consumenten werken in jobs die de overheid (direct of indirect) financiert, waardoor ze over koopkracht beschikken (en waardoor de miljardairs hun business draaiende kunnen houden).

Faire bijdrage

Het is dan ook niet meer dan billijk dat ze een 'faire' bijdrage leveren aan de financiering van die overheden, die hen toelaten te functioneren. Dit kan langs twee kanalen: ofwel via een vermogensbelasting (zelfs als bedrijven helemaal géén winsten uitdelen, en alle baten van hun activiteiten terug in het bedrijf inves-

teren, kan en mag (een klein deel) van die aldus gecreëerde meerwaarde belast worden). Een vermogensbelasting van 1% zou – als al de rest niet meer verandert, wat in de realiteit nooit gebeurt – pas na 100 jaar een bedrijf 'leegroven'. Als dergelijke 'groei-aandelen' worden doorverkocht, mag daar dan ook best een belasting op gerealiseerde meerwaarde worden op toegepast. Ofwel – als winsten wel worden uitgekeerd (onder welke vorm dan ook: dividenden, bonussen, tantièmes, opties, ...) zouden deze gewoon bij alle andere inkomens moeten worden gevoegd en belast worden tegen het daar geldende tarief.

Miljardairs hoeven dus helemaal geen carte blanche, noch een a priori doodvonnis. Ze moeten – als elke andere burger – behandeld worden als gewone belastingplichtigen: zonder voorrechten maar ook zonder banbliksems. De begroting zou er zoveel beter uitzien...

door Lukas De Vos

Als het Qatarschandaal in het Europees Parlement één ding heeft blootgelegd, dan is het wel de hoogst bedenkelijke rol van Marokko. De Makhzen – de geprivilegieerde kaste rond koning Mohammed VI – en de geheime dienst DGED zetten alle middelen in om ruime steun te krijgen voor de erkenning van de wederrechtelijke inlijving van de Westelijke Sahara. Afdreiging, omkoperij, smeergeld en een onverzettelijk autoritair bewind lijken resultaat op te leveren.

Koning Hassan II.

De betrokkenheid van twee spionnen van de buitenlandse inlichtingendienst, de Direction Générale des Études et de la Documentation (DGED), wijst op opgezet spel. Het gaat om Mohammed Belharache en een niet bij naam genoemde spion. Zij spelen al

Vilein gekonkel van Marokko

geruime tijd een cruciale rol in het Europese corruptieschandaal, waarvan de “spijtoptant” Per Antonio zijn (die erin slaagt zijn aandeel flink af te kopen van het gerecht) en zijn NGO Fight Impunity (o ironie) de spil vormden. Dat kon niet zonder medeweten, zo niet opdracht van het DGED-hoofd, Mohammed Yassine Mansouri, een oud-medestudent van de koning en voormalig directeur van het staatspersagentschap Maghreb Arabe Press. De Makhzen sluit nu opvallend de rangen, zeker rond de Marokkaanse ambassadeur in Warschau, Abderrahim Atmoen. Hij was de loopjongen die voor het omkoopgeld zorgde (allicht met de diplomatieke zak), Belharache uit de wind zette, al jaren Panzeri en zijn gezin te vriend hield, en de onderlinge contacten met Yassine Mansouri regelde, onder meer in juli 2021. De achterliggende gedachte is eenvoudig: invloed verwerven.

Erkenning

Het begon bij de erkenning door toenmalig VS-president Trump van de hele Westelijke Sahara onder Marokkaanse soevereiniteit. In ruil normaliseerde Marokko de betrekkingen met Israël, de belangrijkste bondgenoot van Washington in de Arabische wereld. Trumps besluit druiste niettemin in tegen alle besluiten van de Verenigde Naties sinds Spanje op 14 november 1975 het Akkoord van Madrid afsloot. Tweederde van de Westelijke Sahara werd toen toegewezen aan Marokko, de rest aan Mauritanië. Spanje (waar Franco op sterven lag) kreeg uitgebreide toegang tot de viswateren voor de kust.

Het Internationaal Gerechtshof in Den Haag heeft beide landen elk gezag over het gebied ontzegd, en besliste tot zelfbeschikking. De

aanhechting is nooit volkenrechtelijk erkend, ook vandaag niet, al brokkelt de steun voor de verzetsbeweging Polisario (met hoofdkwartier in Algerije) gestadig af. In den beginne kregen de Sahrawi internationale diplomatieke erkenning van 81 landen, vandaag blijven er nog 24 over. De Europese Unie heeft de vraag altijd genegeerd, op Zweden na. Twee vergeefse parlementaire pogingen om de regering tot erkenning te dwingen faalden, in 2012 en in 2022.

Marokko heeft er daarom alle belang bij om die tendens aan te zwengelen. Het land deed in 1987 zelfs een - mislukte - poging om lidmaatschap aan te vragen bij de toenmalige Europese Gemeenschap. Officieel gebeurde de afwijzing omdat “Marokko niet in Europa lag”. Maar de onmiskenbare ontwaarding van de democratie (ook tegenover eigen minderheden – zoals Toearegs, Moren, Berbers, christenen e.a. – en tegenover de buitenlandse oppositie) én het gebrek aan respect voor de mensenrechten waren ongetwijfeld doorslaggevend. De politieke blamage werd achteraf gecompenseerd met een uitzonderlijke band, namelijk als land met een “geavanceerde status”, de hoogste trap van verbondenheid met de EU. Alleen de status van lidstaat is niet haalbaar.

Weggemoffeld

Rabat maakt van die voorkeursbehandeling misbruik om het gelobby op te drijven. Als afleidingsmaneuver gebruikt het zijn eigen “Initiatief om te onderhandelen over een statuut van autonomie voor de Saharastreek”. Dat plan is overgemaakt aan de Veiligheidsraad door permanent vertegenwoordiger van Marokko, El Mostafa Sahel, op 15 april 2007, en

leidt sindsdien een vegetatief bestaan. Maar het wordt telkens te pas en te onpas ingeroepen, zowel door de VS als de EU, om niemand voor het hoofd te stoten. Wie de tekst grondig leest, ziet al snel de weggemoffelde, eigenlijke drijfveren. Het gaat om een gecontroleerde autonomie. Artikel 6 bepaalt dat alle macht aan Marokko toekomt als het gaat om "de koninklijke bevoegdheden": defensie, buitenlandse zaken, grondwettelijke en religieuze voorrechten. De koning van Marokko, nu al de 18de Alewietische heerser in rechte lijn sinds 1666, wordt namelijk verondersteld de rechtstreekse nakomeling te zijn van de profeet en zijn dochter Fatima.

De uitwerking van het autonomievoorstel zal volgens de tekst voorgelegd worden aan "de volkeren" in het gebied in een volksraadpleging. Er is niet bijgezegd of de Marokkaanse kolonisten daarbij gerekend worden. In de omschrijving van de bevoegdheden van een Sahrawibestuur, valt evenwel op hoe absolutistisch Rabat daarover denkt, helemaal in de lijn van de vorige koning Hassan II. Het Marokkaans gerecht blijft beslissen over de symbolen van het land (vlag, volkslied, munt), maar ook over de godsdienstige symbolen. Veiligheid blijft exclusief bij Marokko, net als buitenlands beleid (dus ook internationale verdragen) en de "juridical order". Dat laatste is natuurlijk voor elke uitleg vatbaar, als bijv. de binnenlandse veiligheid bedreigd wordt. De wetten van Rabat gaan boven die van de Westelijke Sahara. Ten slotte is het de Marokkaanse koning die de regering bekrachtigt, met andere woorden: een provinciale satraap aanwijst.

Zonnescherm

Natuurlijk is dat niet meer dan een zonnescherm voor een gewone bezetting, zoals de Russen destijds het Balticum aanhechtten en vandaag Oost-Oekraïne, of zoals de Chinezen, tegen alle internationale rechtsregels en het zeerecht in, atollen ombouwen tot militaire bases in de Zuid-Chinese Zee. Of nog zoals Turkije Noord-Cyprus blijft bezetten. Een deel van een Europese lidstaat wel te verstaan. Territoriale uitbreiding ligt voor de EU minder gevoelig als het gaat om de woestijngebieden in de SADR (de Sahrawi Arabische Democratische Republiek, uitgeroepen in 1976). Alle kustgebieden en vruchtbare gronden zijn genaast door Marokko. Zand is het enige stuk dat nog in handen is van de oor-

spronkelijke bewoners, 80 % van het land is door Marokko met een aarden muur afgezet. De regering van de SADR verblijft meestal in de Algerijnse stad Tindouf, waar ook 125.000 vluchtelingen in opvangkampen leven.

Maar net als de Europese voorzichtigheid over Rusland, van wie het afhankelijk is voor gas en olie, heeft Brussel ook redenen om Marokko niet te zeer voor het hoofd te stoten. Met name Frankrijk als voormalig kolonisator met een beduidende Marokkaanse gemeenschap in het land, en Spanje om zijn visserijrechten en de hachelijke toestand in de exclaves Melilla en Ceuta, hebben jarenlang elke resolutie tegen Marokko tegengehouden. Speelt mee: Marokko werpt een dam op tegen onwettige inwijking vanuit de Sahellanden. Behalve als het migranten kan inzetten om Spanje de duimschroeven aan te draaien. Zo mochten duizenden zwarten de omheining rond Ceuta bestormen

Netwerk

Twintig jaar heeft het geduurd geduurd voor het Europees Parlement een veroordeling durfde uit te spreken op 19 januari 2023 over de kneveling van de persvrijheid en de "corruptie" van de Marokkaanse overheid. Dat laatste ligt nog gevoeliger, want automatisch kom je bij de hoogste macht terecht: de koning. De grootste dissident en banneling, Moumen Diouri, legde in 1992 al (À qui appartient le Maroc?) het netwerk bloot van de economische belangen die Hassan II beheerde: mijnbouw, voeding, hotelwezen, gronden, media en verzekeringsmaatschappijen. In 1980 legde hij de hand op de grootste privé-onderneming van Afrika, de Omnium Nord Africain. Als dus eind jaren tachtig de economie wordt geprivatiseerd, dan is dat alleen een broekzak-vestzakoperatie. Diouri: "De koning verkoopt de bedrijven aan zichzelf".

Ogenscheinlijk heeft Hassans zoon wel het politieke leven gedemocratiseerd, met meer rechten voor vrouwen en grondwetswijzigingen. De banden met Washington zijn sterk, het hele veiligheidsapparaat is door de FBI uitgebouwd. De sluwe politiek van Mohammed VI heeft ook het land zo goed als ongeschonden uit de Arabische opstanden van 2010 gehouden. Bij verkiezingen is het de zekerheid die wint: de overgrote meerderheid van de partijen en verkozenen leunt aan bij het Hof.

Koning Mohamed VI.

De Saharawi betogen geregeld voor hun autonomie.

Ook privé levert kwaliteitszorg!

In het vorige nummer van Het Volksbelang (01/2023 - p. 12 'Winst in de sociale sector?' van auteur Mark Bienstman) verscheen een bijdrage waarin de vraag werd gesteld of het wel kan dat door winst gedreven commerciële bedrijven actief zijn in de sociale sector.

Door Rik Carpentier,
bestuurslid LVV

Hierbij werd verwezen naar de talloze schandalen bij woonzorgcentra en kinderdagverblijven. Hoewel de bezorgdheid voor een deel begrijpelijk is, gaat de stelling te kort door de bocht. Bovendien zou je een dergelijke uitspraak niet dadelijk verwachten in een liberaal ledenblad.

Terecht maakt het artikel het onderscheid tussen drie soorten woonzorgcentra, de publiek beheerde, de VZW's en de zuiver commerciële ondernemingen. Ook in de sector van de kinderdagverblijven dient dit onderscheid gemaakt te worden. Zomaar beweren, zonder cijfermatige onderbouw, dat vooral in de privé gerunde zorgcentra de kwaliteit ondermaats zou zijn, is de waarheid geweld aandoen. Mistoestanden komen, spijtig genoeg, bij elk beheerstype voor.

Gelijk speelveld

Vooreerst is het de taak van de overheid, zeker in een gesubsidieerde sector, om te zorgen voor een gelijk speelveld tussen de diverse beheersvormen. De personeelsnormen, de kwaliteitscontrole en de subsidieregels zijn identiek dezelfde voor alle zorgcentra. Goed functionerende controlediensten dienen garant te staan voor gelijke kwaliteit. Misbruiken dienen zwaar bestraft te worden, ongeacht waar ze zich voordoen.

In die zin was de gebrekkige organisatie en management bij Kind en Gezin minstens even stuitend als de vastgestelde feiten zelf. Het kan dus zeker beter. Maar de enorme inzet bij zoveel zelfstandige onthaalmoeders bewijst elke dag dat niet de privé-beheersvorm de bron is van alle kwaad.

Wat de woonzorgcentra betreft, wezen zowel Freya Saeys (Open Vld) als de bevoegde minister Crevits in een recent debat in het Vlaams Parlement terecht op de noodzaak van transparante boekhoudregels voor alle types instellingen.

Even goed in de publieke als in de privé-rusthuizen, vormen de personeelsnormen (en dus de kwaliteit) een dagelijkse uitdaging die niet onderschat mag worden. Extra zorgpersoneel vinden is op de

huidige arbeidsmarkt vaak moeilijk. Het alternatief, het aantal beschikbare plaatsen inperken, vreet de inkomsten aan.

De door de OCMW's gerunde rusthuizen liggen daar vaak minder wakker van, omdat het gemeentebestuur verplicht is de tekorten bij de OCMW's bij te passen. Dat werkt inefficiëntie in de hand, zonder garantie op méér kwaliteit helaas. Hopelijk leidt de fusie van gemeenten en OCMW's, sinds vier jaar, tot méér kostenbeheersing bij de publieke zorgbedrijven. Het Schepencollege is rechtstreeks verantwoordelijk geworden voor het beheer van die centra. Verantwoordelijkheid over centen en beheer zijn nu in één hand verenigd.

Systeemfout

De woonzorgcentra die door VZW's beheerd worden kennen doorgaans een gezonder financieel beheer. En als er winst is, wordt deze geherinvesteerd in de instelling zelf. Bij zuiver commerciële zorgcentra verhoogt de verwachting van de aandeelhouders van een rendement van 3 à 4% de druk op de kwaliteit. Dat kan niet ontkend worden. Anderzijds begeven zij zich méér dan de andere in een marktsegment waar ze zich kunnen veroorloven hogere dagprijzen te vragen.

Er bestaat geen 1-op-1 relatie tussen winst maken en gebrek aan kwaliteit of mistoestanden. Mocht dat zo zijn dan zouden we ook de medische vrije beroepen in vraag moeten stellen. Ja, er is medische overconsumptie, maar is dit niet eerder een te bestrijden systeemfout in onze sociale zekerheid, dan dat we alle dokters over dezelfde kam moeten scheren?

Een apotheker besteedt veel aandacht aan goede raadgeving, wat hem of haar niet noodzakelijk extra winst oplevert.

In Menen was er een interessant project om via een privaat-publieke samenwerking de rusthuizen van het OCMW in te brengen in een VZW die mede gerund zou worden door enkele privé-VZW-zorgcentra; zij zouden hun know-how inzetten. Het was een ideale mix geweest, maar de hogere overheid wou niet volgen...